Nakon što sam javno podržao gospodina Linića pozitivno ocjenivši prijedloge promjena poreznoga sustava, koje nazivam elementima porezne reforme, sada i pismenim putem činim isto. Razlog tome su, dragi čitaoci, vaša pisma. Kao što sam na više mjesta u „Refleksijama jednoga Turanjca“ iskazao neslaganje sa tadašnjom politikom Vlade pokojnog gospodina Račana, danas moram, kako bih bio dosljedan, istaknuti najavljene promjene poreznog sustava dalekosežnima, konceptualno osmišljenom reformom. Što više, po mome optimističkom mišljenju, predložene promjene nisu rezultat dosadašnjeg načina razmišljanja, one su „novo u krilu starog“.

Javnost i sredstva javnog priopčavanja fokus svoga interesa našli su u najavljenom povećanju PDV-a sa 23 na 25%. Iako je najavljeno povećanje PDV-a važno ono nikako nije bitna novina. Bitna novina ostala je „neprijmjećena“, sukladno staroj hrvatskoj navadi po kojoj nikome ne smijemo priznati da je bilo što dobro učinio, a predstavlja najavljeno povećanje neoporezivog dohotka od sadašnjih 1.800 kuna na 3.000 kuna. Ostao je također gotovo nezapažen prijedlog po kojem će se osnovne životne potrebe ubuduće oporezovati po nižom od opće porezne stope. Turistički djelatnici šute da im je smanjen PDV; i dalje smatram da preferencijalni položaj turizma nije dobro rješenje kako za odnosnu granu tako i za cjelokupno gospodarstvo. Stoga, predlažem da se porezni tretman turizma ponovno preispita.

Odmah, kavi već jesmo, su se pojavili glasnogovornici koji su „plakali“ zbog povećane stope PDV-a i gotovo ignorirali povećanje neoporezivog dijela dohotka. Najavljene promjene, po mojem mišljenju, ispravno je komentirati na slijedeći način:

- Povećanje PDV-a ima učinak neizravne devalvacije i dodatni motiv za povećanje štednje što je temeljni problem reprodukcije u hrvata.

- Povećanje neoporezivog djela dohotka predstavlja izravnu subvenciju granama kao što su tekstilna industrija, kožna industrija, drvna industrija, prerambena industrija, itd..., gotovo sve naše gospodarske grane.

- Uvđenje manjih poreznih stopa PDV-a pokazuje socijalnu senzibilnost Kukuriku koalicije, posebice SDP-a. Ovome bi se moglo pridodati najavljeno oporezivanje imovine koje mi se, s ekonomskog motrišta, ne čini mudrim.

- I dalje izražavam ozbiljne rezerve prema turizmu i ugostiteljstvu, ali lobi je lobi.

Prema tome, ne radi se o jednosmjernoj ulici kao do sada. Ne povećava se prvenstveno porezna presija. Radi se o reformi poreznog sustava i to upravo onako kako sam to pokazao kao nužnost u radu (2009) „Porezna reforma i hrvatska kriza“. Pitanje zaštitne kamate će vjerojatno vrlo brzo doći na „dnevni red“. Pitanje trošarina također valja preispitati, s ekonomskog motrišta, kako bi se preciznije odredio porezni kapacitet postojećih trošarina i eventualno uvođenje novih gtrošarina. Općenito, trošarine bi trebalo daleko više koristiti u ekonomsko-političkom pogledu. O dobrim stranama zaštitne kamate na kapital pisao sam u više radova i sada neću o tome pisati.

Priča svih priča je smanjenje rashodne strane proračuna. Još 2008. godine, kada se je tvrdilo da nema krize, predlagao sam linearno i selektivno smanjenje javnih rashoda. Da smo to učinili tada bilo bi nam lakše sada. Međutim, u dobroj hrvatskoj maniri na to smo zaboravili. Smanjenje rashodne strane proračuna izravni je odgovor na nerazumni rebalans proračuna iz 1998. godine kada je neočekivano veliki priliv poreznih prihoda, zbog uvedenog PDV-a, rezultirao tragičnim rebalansom koji je polaziše, koje je metastaziralo samo po sebi, današnjim nedopustivo velikim rashodima.

I konačno kreditni rejting. Smanjenje rashodne strane proračuna, s jedne strane, i, reforma poreznog sustava, s druge strane, moraju biti dostatni/zadovoljavajući našim kreditnim vjerovnicima. Ovom valja pridodati i rezultate referenduma koji šalju jasni signal o moguće drugačijoj Hrvatskoj u odnosu na onu koja je bila do 22. siječnja 2012. godine. Očekujem zadržavanje kreditnog rejtinga. Nadalje, sreća u nesreći je što smanjenje kreditnog rejtinga u Italiji i Španjolskoj ne da nije podiglo cijenu dodatnog zaduženja, već se je cijena smanjila. Hrvatska može, s pravom, nakon učinjenog očekivati da će joj pripomoći nova obitelj – Europska unija. Bila bi to mudra odluka EU.